

Socialnämnden

Zaza Moe
Utvecklingsledare
zaza.moe@ekero.se

Förslag till ny beräkning av måltidsavgifter för personer som bor på särskilt boende

Dnr SN22/83

Förslag till beslut

1. Socialnämnden beslutar att avgiften för måltider på särskilt boende enligt SoL ska vara 90,63% av prisbasbeloppet/12, avrundat uppåt till närmaste hela krona.
2. Beslutet gäller från och med 1 januari 2023.

Sammanfattning av ärendet

Enligt 8 kap 2 § socialtjänstlagen får kommunen ta ut avgifter för insatser, däribland för måltider på särskilt boende för äldre. I dagsläget beräknas avgiften för måltider på särskilt boende utifrån Konsumentverkets referensvärden. En översyn har genomförts av förvaltningen som visat att uppräkningsmetoden inte är hållbar.

Socialförvaltningen föreslår att Ekerö kommun ska beräkna avgifterna för måltider på särskilt boende utifrån prisbasbeloppet. Förändringen föreslås träda i kraft 1 januari 2023.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande – Förslag till ny beräkning av måltidsavgifter för personer som bor på särskilt boende, 2022-10-24

Ärendet

Bakgrund och hur avgiften beräknas idag

För personer som bor på särskilt boende för äldre tas en avgift ut för de måltider som en brukare har begärt. Avgiften regleras enligt 8 kap. 2 § socialtjänstlagen. Principen är att socialnämnden får ta ut en avgift som högst motsvarar den egna självkostnaden för tjänsten. Måltidsavgifter ingår ej i omsorgsavgiften för hemtjänst och särskilt boende.

Inom Ekerö kommun har avgift för måltider för personer som bor på särskilt boende beräknats utifrån Konsumentverkets referensvärden. Beräkningsmetoden är att livsmedelskostnad för åldersgrupp 61-74 år adderas till raden hushållsgemensamma kostnader för mindre tätort delat med 2. Denna metod har tillämpats under hela 2000-talet.

Med 2022 års referensvärden hade årets avgift från 1 april blivit 4 135 kr, motsvarande en höjning med ca 13 % i år jämfört 2021. Socialförvaltningen bedömde att en så kraftig höjning ej kunde motiveras varav årets höjning fastställdes till 3 %. Avgiften för 2022 är nu 3 703 kr/månad. Förvaltningen har därför tagit fram en ny modell för beräkningen av denna avgift. Avgiften gäller på denna nivå för den som har heldygnskost. För deltidkost delas avgiften.

Jämförelse med hur andra kommuner beräknar måltidsavgifter

Socialförvaltningen har granskat hur andra kommuner i Stockholms län gör när de beräknar avgiften för måltid på särskilt boende. Jämförelsen har visat att jämförda kommuner beräknar utifrån prisbasbeloppet. Nivån på avgiften varierar i andra kommuner men ligger mellan 84–91% av prisbasbeloppet delat med 12, vilket motsvarar 3 675-3 918 kr. Prisbasbeloppet är ett årligt fastställt belopp som speglar prisutvecklingen i samhället i stort och används för en rad olika beräkningar.

Det ska dock noteras att denna jämförelse inte säger något om vad kommunerna hade för faktisk självkostnad för måltider på särskilt boende. Det vill säga hur stor andel av vad kommunen själva betalar för måltiderna som avgiften från boende täcker. Socialnämnden tar i dagsläget ut ca 60 % av den egna självkostnaden i avgift. Det kan tänkas att andra kommuner både har en högre eller lägre självfinansieringsgrad.

Socialnämndens nya förslag - prisbasbelopp som referensvärde

Utifrån bedömningen att Konsumentverkets referensvärden ej längre är ett hållbart beräkningsunderlag har förvaltningen tagit fram ett förslag till att avgiften ska följa prisbasbeloppet.

Socialförvaltningens förslag är att avgiften för måltider på särskilt boende enligt SoL från och med 1 januari 2023 ska vara 90,63% av prisbasbeloppet delat med 12, avrundat uppåt till närmaste hela krona. Procentsatsen motsvarar vad avgiften är 2022 om den skulle vara omräknad utifrån prisbasbeloppet. För 2023 motsvarar den nya beräkningen en avgift på 3 965 kr. Detta motsvarar en avgift på ca 132 kr per person, per dag, vilket inkluderar heldygnskost samt personal- och serveringskostnader.

Förvaltningens bedömning är förslaget skapar en mera förutsägbar och transparent avgift men som bibehåller en fortsatt uppräknings som speglar kostnadsutvecklingen i samhället. Vidare är den enhetlig med hur andra kommuner i länet beräknar avgifterna. Ytterligare fördelar är att prisbasbeloppet fastställs i förväg vilket innebär att kommunen har möjlighet att räkna upp avgiften samt att informera berörda i god tid. Därtill används prisbasbeloppet för att fastställa övriga avgifter inom nämndens område vilket skulle bidra till en enklare administration samt ett mer transparent beräknings sätt. Detta då det är lättare för en medborgare att själva kontrollera prisbasbeloppet jämfört Konsumentverkets referensvärden.

En nackdel med förslaget är att prisbasbeloppet fastställs utifrån värden på olika varor och tjänster, medan Konsumentverkets referensvärden baseras på mat- och hushållskostnader. Att räkna upp avgifter utifrån prisbasbelopp är dock en mer stabil metod över tid och som inte är lika känslig för större förändringar som Konsumentverkets referensvärden är.

Slutligen ska det noteras att den förändrade avgiften skulle ge en fortsatt finansieringsgrad av måltiderna på ca 60 % i nuvarande kostnadsläge. Beroende på hur prisutvecklingen fortsätter utvecklas under året kan nämndens självfinansieringsgrad komma att förändras.

Beslutet expedieras till

Socialförvaltningens stabsenhet

Verksamhetsområde äldre

Lena Burman Johansson
Socialchef

Daniel Liljekvist
Stabschef

Zaza Moe
Utvecklingsledare